

Lekce 23

Volný čas

23.1 Struktury

Ptal jsem se kamarádů a kamarádek.
O čem mluvíte?
Mluvíme o politice.

Byl jsem u něho na návštěvě.
Někdo mi něco říkal.
Nikoho si nevšímám.

23.2 Texty

Text 1

Jmenuju se Irina. Jsem z Gruzie. Žiju v České republice jeden rok. Bydlím ve středisku pro uprchlíky. Mám hodně volného času. Doma jsem pracovala jako zdravotní sestra, ale tady nemám ještě práci. Učím se česky a chodím do počítačového kurzu. Ve středisku je knihovna. Hodně čtu, hlavně knihy v ruštině. Zkusila jsem i české pohádky. Vím, že čeština je pro mě důležitá. Máme tady šicí a výtvarnou dílnu, kde ženy můžou šít nové oblečení, malovat, kreslit a pracovat s hlinou. To mě ale nebaví. Raději jedu do Brna a jdu plavat do bazénu. Taky bych chtěla hrát tenis, ale to je drahé. Doma jsem v zimě lyžovala a bruslila. V létě jsem jezdila často na kole. Tady nemůžu jezdit na hory. Ve středisku si **někdy** půjčím kolo a jedu sama na výlet. Mám taky moc ráda zvířata. Doma jsme měli dva psy a kočku. **Sním o** pejskovi. Tady bohužel **žádná** zvířata nemůžu mít, tak jsem byla v Brně v ZOO. Moc se mi tam líbilo. Mám jednu českou kamarádku, chodím k ní na návštěvu. Má chalupu a blízko ní je velký rybník. V něm v létě plaveme. Někdy k ní jezdím na víkend. Myslím, že jsem pracovitá. Chybí mi tady práce a samozřejmě moje rodina.

Co říkají o Irině její kamarádky?

Irina je inteligentní, milá, hodná a pracovitá. Někdy je smutná, ale nikdy není zlá.

Text 2

Jmenuju se Andrej. Jsem Ukrajinec. Žiju tady půl roku a už mluvím docela dobře česky. Navštěvuju rekvalifikační kurz pro maséry. Doufám, že dostanu certifikát o absolvování kurzu a pak brzy najdu práci. Na Ukrajině jsem byl nezaměstnaný. Tady ve středisku mám hodně kamarádů. Každý večer posloucháme hudbu a **někdy** taky zprávy v televizi. Ostatní cizinci moc nerozumějí, a tak jim překládám. Potom **mluvíme o politice a o životě**. Kamarád Piotr hraje na kytaru, často zpíváme národní písně. Někdy si od něho kytaru půjčím. Taky kouříme a pijeme kávu nebo čaj. Vždycky jsem měl rád jazzovou hudbu a tanec. Když jsem byl malý, hrál jsem na klavír a hrál ve škole divadlo. Taky jsem sbíral modely aut. Kamarádka Olga o mně říká, že jsem líný. Má asi pravdu, protože nikdy nejdu hrát na hřiště fotbal. Ale rád **o sportu mluvím**. Chybí mi tady kamarádi z Ukrajiny a naše jídlo.

Co říkají o Andrejovi jeho kamarádi?

Andrej je veselý, sympatický a přátelský. Někdy o něm říkají, že je líný a hloupý. Často je nespolehlivý – chodí pozdě do ~~366~~ a zapomíná úkoly.

Text 3

Jmenuju se Amaka. Jsem z Nigérie. Jsem v České republice osm měsíců. Čeština je dost těžká, ten jazyk ještě moc neumím. Doma jsem studovala. Můj velký koníček je atletika. Běhala jsem a skákala do dálky. Několikrát jsem závodila v běhu na tisíc metrů. Tady chodím každý den běhat do lesa. Často se ptám kamarádů, jestli chtějí hrát něco na hřišti. Někdy chtějí hrát volejbal, ale nic jiného neumějí. Tady ve středisku se ženy hlavně starají o děti, šijou a vaří. Muži se dívají na sport v televizi, poprvé jsem viděla hrát hokej. Jsem aktivní a optimistická. Jestli tady dostanu azyl, chtěla bych pracovat jako číšnice a současně studovat. Chybí mi tady možnost víc sportovat.

Co říkají o Amace její kamarádky?

Amaka je optimistická, veselá, aktivní a otevřená. Její učitelka o ní říká, že je realistka.

Cvičení

23.2.1 Označte, co je pravda/nepřavda. Řekněte správnou variantu:

1. Irina je ukrajinská lékařka.	☐ P	☐ N
2. Irina čte ruské knihy.	☐ P	☐ N
3. Irina neumí plavat.	☐ P	☐ N
4. Irina má tady malého psa.	☐ P	☐ N
5. Kamarádka Iriny má chalupu u rybníka.	☐ P	☐ N
6. Andrej měl dobrou práci na Ukrajině.	☐ P	☐ N
7. Andrej má hodně kamarádů.	☐ P	☐ N
8. Andrej není moc pracovitý.	☐ P	☐ N
9. Andrej nemá kytaru.	☐ P	☐ N
10. Amaka už umí dobře česky.	☐ P	☐ N
11. Amaka ráda sportuje.	☐ P	☐ N
12. Amaka neví, jestli dostane azyl.	☐ P	☐ N

23.2.2 Otázky:

Jaká je Irina?

Jaký je Andrej?

Jaká je Amaka?

23.2.3 Doplňte vhodná slova do textů:

- a) Jmenuju se Irina. Jsem z Gruzie. v České republice jeden rok. Bydlím ve středisku uprchlíky. Mám hodně času. Doma jsem jako zdravotní sestra, ale tady ještě práci. česky a chodím do počítačového kurzu. Ve středisku je knihovna. Hodně čtu, hlavně v ruštině. jsem i české pohádky. Máme tady šicí a výtvarnou dílnu, kde ženy šít nové oblečení, malovat, kreslit a pracovat s hlinou. To mě ale Raději jedu do Brna a jdu do bazénu. Taky bych hrát tenis, ale to je drahé. Doma jsem v lyžovala a bruslila. V létě jsem často na kole. Tady jezdit na hory. Ve středisku si někdy kolo a jedu sama na taky moc ráda zvířata. Doma jsme dva psy a kočku. Sním pejskovi. Tady bohužel zvířata nemůžu mít, tak jsem byla v Brně v ZOO. Moc se mi tam Mám jednu českou kamarádku, chodím k na návštěvu. Má chalupu a ní je velký rybník. V něm v létě k ní jezdím na víkend. , že jsem pracovitá. mi tady práce a samozřejmě moje rodina.
- b) Jmenuju se Andrej. Jsem Ukrajinec. Žiju tady půl roku a už docela dobře česky. rekvalifikační kurz pro maséry. Doufám, že certifikát o absolvování kurzu a pak brzy práci. Na Ukrajině jsem nezaměstnaný. Tady v táboře mám hodně Každý večer hudbu a někdy taky zprávy v televizi. Ostatní moc nerozumějí, a tak překládám. Potom mluvíme politice a o životě. Kamarád Piotr na kytaru, často zpíváme národní písně. Někdy si od kytaru půjčím. Taky kouříme a kávu nebo čaj. Vždycky jsem měl jazzovou hudbu a tanec. jsem byl malý, hrál jsem klavír a hrál ve škole divadlo. Taky jsem modely aut. Kamarádka Olga o mně , že jsem líný. Má asi pravdu, nikdy hrát na hřiště fotbal. Ale rád o sportu mi tady kamarádi z Ukrajiny a naše jídlo.

- c) Jmenuju se Amaka. Jsem z Nigérie. Jsem v České republice osm Čeština je dost těžká, ten jazyk ještě moc Doma jsem studovala. Můj velký je atletika. Běhala jsem a do dálky. Několikrát jsem v běhu na tisíc metrů. Tady chodím den běhat do lesa. Často se kamarádů, jestli chtějí hrát něco na hřišti. Někdy chtějí hrát volejbal, ale nic jiného neumějí. Tady ve středisku se ženy hlavně o děti, šijou a vaří. Muži se dívají na sport v, poprvé jsem viděla hrát hokej. Jsem aktivní a optimistická. Jestli tady azyž, bych pracovat jako číšnice a současně studovat. Chybí mi tady možnost sportovat.

23.2.4 Řekněte (a napište), co umí/neumí.....? Co jí/jemu chybí?

	Co umí ...?	Co neumí...?	Co jí/jemu chybí?
Irina			
Andrej			
Amaka			

23.2.5 Kdo se vám líbí/nelíbí a proč?

23.3 Slovní zásoba

aktivní
běhám, inf. běhat
bojím se, inf. bát se
číšnice
dálka
důležitý
hloupý
chalupa
inteligentní
kočka
koníček
líný
milý
možnost
něco
někde

někdo
nespolehlivý
nezaměstnaný
nic
nikde
nikdo
o (mluvit o)
otevřená
pes
plavu, inf. plavat
politika
pracovitý
přátelský
raději
realistka
rybník

sbírám, inf. sbírat
skáču, inf. skákat
sním, inf. snít
současně
sympatický
těžký
válka
všichni
závod
závodím, inf. závodit
zkusím, inf. zkusit
zloděj
zlý
zvíře, pl. zvířata
žádný

23.4 Gramatika

Nová slovesa

	běhat	sbírat	závodit	zkusit	snít	bát se	plavat	skákat
já	běhám	sbírám	závodím	zkusím	sním	bojím se	plavu	skáču
ty	běháš	sbíráš	závodíš	zkusíš	sníš	bojíš se	plaveš	skáčeš
on, ona	běhá	sbírá	závodí	zkusí	sní	bojí se	plave	skáče
my	běháme	sbíráme	závodíme	zkusíme	sníme	bojíme se	plaveme	skáčeme
vy	běháte	sbíráte	závodíte	zkusíte	sníte	bojíte se	plavete	skáčete
oni, ony	běhají	sbírají	závodí	zkusí	sní	bojí se	plavou	skáčou

L-forma

	běhal /a/i/y	sbíral /a/i/y	závodil /a/i/y	zkusil /a/i/y	snil /a/i/y	bál se /a/i/y se	plaval /a/i/y	skákal /a/i/y
--	-----------------	------------------	-------------------	------------------	----------------	---------------------	------------------	------------------

Slovesa s genitivem

Koho ses ptal?

Ptal jsem se sympatické kamarádky, jestli má čas.

Koho ses zeptal na cestu?

Zeptal jsem se nějakého muže.

Čeho se bojíš?

Bojím se dlouhé války.

Koho se bojíš?

Bojím se nové zubařky.

Předložka o + akuzativ

O co se zajímáš?

Zajímám se o politiku.

Genitiv plurálu adjektiv

	adjektivum	substantivum
Ptám se/Zeptám se Bojím se	českých zlých	učitelů zlodějů
	zajímavých	žen kamarádek restaurací, akcí tramvají
	moderních	měst náměstí

kamarádka – kamarádek, učitelka – učitelek, lektorka – lektorek, sestra – sester

Předložka o + lokál

Mluvím Sním	o	slovníku počítači kamarádovi učiteli kamarádce Praze kultuře číšníci městě náměstí
----------------	---	---

O kom jsi mluvil? Mluvil jsem s učitelkou o Zurabovi.

O čem se bavíte? Bavíme se o politice.

O čem je ta kniha? Ta kniha je o Praze.

O čem sníš? Sním o pejskovi.

Neurčitá a záporná zájmena

Kdo	někdo	nikdo
Co	něco	nic
Kde	někde	nikde
Jaký	nějaký	žádný

Chtěl bych si koupit nějaký fotbalový míč.

Nikdo nechce hrát šachy.

Nemám žádný slovník.

Nikoho si nevšímám.

Ničeho se nebojíme.

Znáš nějakého Čecha? Ne, ještě žádného neznám.

každý student/slovník všichni studenti/ všechny slovníky	každá žena všechny ženy	každé město všechna města
--	----------------------------	------------------------------

Každý student má učebnici.

Neznám všechny učitele.

Musíme zavřít všechna okna.

Cvičení

23.4.1 Doplňte správné tvary sloves:

- zkusit: oni , můžu to , ty , Marie a já
- snít: včera jsem , ty , Irina , děti
- plavat: já , neumí , my , ženy
- sbírat: ty , Andrej a Irina , vy
- závodit: Amaka , nemůže , Jurij a já
- běhat: já , Narmil , Narmil a Wen , ty
- skákat: ty , nebudu , děti
- bát se: dítě , my , nebudeme , maminky

23.4.2 Doplňte do vět vhodná slovesa:

běhat	plavat	překládat	ptát se
zkusit	sbírat	závodit	
bát se	snít	skákat	

- Když kamarád nerozumí, Andrej mu
- Děti se někdy zubaře.
- Když byl Andrej doma, modely aut.
- Studentky zítra uvařit oběd.
- Petr o novém velkém autě.
- Tamara ráda a taky do dálky.
- V létě jsme v bazénu.
- Když byla Amaka v Nigérii, v běhu na tisíc metrů.
- Irino, koho ses na to ?
- Říkal, že se ničeho

23.4.3 Doplňte do vět vhodná slova ve správném tvaru:

kočka	zvířata	život	nezaměstnaný
válka	rybník	koníček	sbírat
zvíře	politika	chalupa	zloděj

1. Viděl jste toho ? Před chvílí mi ukradl tašku.
2. Andrej nemá v České republice práci, je
3. Nezajímám se o Nedívám se na zprávy.
4. Doma jsem měl dva psy. Tady nemůžu mít žádné
5. Všichni se bojíme
6. Tomáš má hodně : hraje na kytaru, sportuje a známky.
7. V létě jsem se koupal v
8. Rodina kamarádky má blízko rybníka.
9. Ptal jsem se kamaráda na v České republice.
10. Irina má ráda Chtěla by psa nebo

23.4.4 Doplňte podle vzoru:

Potkal jsem učitele. Mluvil jsem (azyl) [Mluvil jsem s ním o azylu.](#)

1. Potkal jsem kamarády. Mluvil jsem (politika)
2. Potkal jsem strýce. Mluvil jsem (rodina)
3. Potkala jsem doktorku. Mluvila jsem (manžel)
4. Potkali jsme kamarády. Mluvili jsme (sport)
5. Potkal jsem českou učitelku. Mluvil jsem (čeština)
6. Potkala jsem překladatele. Mluvila jsem (doklad)
7. Potkal jsem právníka. Mluvil jsem (překlad)
8. Potkal jsem českou studentku. Mluvil jsem (život)
9. Potkal jsem policistu. Mluvil jsem (zloděj)

23.4.5 a) Dejte do správných tvarů:

Bojím se – velká válka. [Bojím se velké války.](#)

Ptal jsem se – český lektor. [Ptal jsem českého lektora.](#)

Bojím se – zlý člověk, těžká zkouška, důležitý závod, velká operace, dlouhá nemoc, nesympatický úředník.

Ptal/ptala jsem se – český učitel, český kamarád, dobrý psycholog, mladý překladatel, přátelský policista, zkušený lékař, starý muž, malý syn, ruský student, afgánský pacient.

b) Věty ze cvičení a) převedte do plurálu:

Bojím se – velká válka. [Bojím se velkých válek.](#)

Ptal jsem se – český lektor. [Ptal jsem se českých lektorů.](#)

23.4.6 Věty ze cvičení 5 převedte do ženského rodu (pokud to je možné!).

Ptal jsem se českého lektora. [Ptal jsem se české lektorky.](#)

Ptal jsem se českých lektorů. [Ptal jsem se českých lektorek.](#)

23.4.7 Dokončete následující spojení s prepozicí o:

Sním o – dům, byt, zahrada, práce, kamarádka.

Mluvím o – rodina, učitel, politika, kamarád, maminka, kultura, program, sport, kniha.

Píšu o – škola, čeština, život, kamarádka, výstava.

Čtu o – Praha, atletika, závod, město, azyl, hudba.

23.4.8 a) Odpovídejte podle vzoru:

Kdo to věděl? [Nikdo to nevěděl.](#)

Na co se díváš?

U koho jsi byla?

O co se zajímáš?

S kým tam půjdete?

Koho jste se ptali?

Kdo to říkal?

Kam chcete jít?

Co jsi koupil?

b) Změňte otázku ze cvičení a) podle vzoru:

Kdo to věděl? [Věděl to někdo?](#)

c) Odpovězte na otázky ze cvičení b).

Kdo to věděl? Věděl to někdo? [Ano, Irina to věděla./Zurab to věděl./Studentky to věděly.](#)

23.4.9 Následující věty dejte do plurálu:

Každý to věděl.
 Každá třída má tabuli.
 Každé auto není rychlé.
 Každá banka má směnárnu.
 Každé město má nádraží.
 Každý člověk nemluví anglicky.

23.4.10 Doplňte prepozice, kde je to nutné:

1. Žiju České republice jeden rok. 2. Bydlím středisku uprchlíky.
 3. Chodím počítačového kurzu. 4. Nečtu ještě knihy češtině. 5. Jdu plavat
 bazénu. 6. táboře si někdy půjčím kolo. 7. doma jsem zimě lyžova-
 la. 8. létě jsem jezdila kole. 9. Tady nejezdím hory. 10. Půjčím si kolo
 a jedu výlet. 11. Mám kamarádku, chodím ní návštěvu. 12. Plaveme
 rybníku chalupy. 13. Někdy jsem kamarádky víkendu. 14. Chybí mi
 moje rodina. 15. Můj kamarád hraje kytaru. Včera jsem si ji něho půjčil. 16. Cho-
 dím běhat lesa. 17. Hrajeme fotbal hřišti.

23.5 Shrnutí**Texty****Rodina od vedle. Žijí vedle nás.**

Úspěšná integrace cizinců do české společnosti je velmi důležitá. V Olomouci se proto uskutečnilo setkání českých rodin a rodin cizinců dlouhodobě žijících v ČR. Ke společnému obědu se sešly česká, mongolská a ukrajinská rodina. Současně se realizoval projekt Žijí vedle nás. Studenti na vysoké škole mají hodiny multikulturní výchovy. Jejich školu navštívil cizinec, který žije v ČR. Studenti viděli dokument Rodina od vedle a potom se mohli ptát cizince na to, co je zajímavé.

Návštěva Moravského krasu

V říjnu se uskutečnila návštěva Moravského krasu. Akce se zúčastnily brněnské a uprchlické maminky z pobytových středisek ze Zastávky u Brna, Zbýšova a z azylového domu.

Výstava v Domě pánů z Lipé

V přízemí Domu pánů z Lipé se na jaře konala výstava KALAJSYN, kde vystavovaly obrázky dětí imigrantů z pobytového střediska v Zastávce u Brna. Kalajsyn znamená kazašsky „ahoj“. Obrázky děti malovaly v Centru volného času Lužánky, kam ze Zastávky jezdily.

Nová slova

důležitý
hodina (vyučovací)
 koná se,
 inf. konat se
 maluju, inf. malovat
 setkání
 společnost

uskuteční se,
 inf. uskutečnit se
 úspěšný
 vystavuju,
 inf. vystavovat
 zúčastním se,
 inf. zúčastnit se

Metodika M1

Otázky:

1. Co je důležité pro cizince v ČR?
2. Jaká akce se uskutečnila v Olomouci a proč?
3. Co si myslíte o smyslu takové akce?
4. Co víte o projektu Žijí vedle nás?
5. Proč studenti mají hodiny multikulturní výchovy?
6. Kdo byl v Moravském krasu?
7. Co dělaly děti ze Zastávky v Lužánkách?
8. Kde jste mohli vidět jejich obrázky?
9. Znáte jiné projekty, které vám můžou pomoci?
10. Zúčastnili jste se nějakého projektu?

Cvičení

23.5.1 Doplněte do vět vhodná slova ze seznamu:

společnost	namalovat	cizinec	obědvat
výstava	zúčastnit se	konat se	

1. Úspěšná integrace do české je velmi důležitá.
2. V Olomouci spolu rodiny Čechů a cizinců.
3. Minulý týden..... studenti cizince na jeho život v ČR.
4. Výletu do Moravského krasu maminky a děti.
5. obrázků dětí ze Zastávky byla v Domě pánů z Lipé. na jaře.
6. Obrázky dětí v Centru volného času.

23.5.2 Čtete zprávy o akcích. Co byste chtěli vidět/čeho byste se zúčastnili a proč?**23.5.3 a) Čtete adjektiva označující vlastnosti:**

přátelský	líný
optimistický	aktivní
pesimistický	veselý
sympatický	smutný
pracovitý	milý
zlý	hodný
otevřený	hloupý
inteligentní	nespolehlivý

b) Rozdělte adjektiva na kladná (+) a záporná (-).**c) Vybírejte vhodná adjektiva z tabulky a popisujte:**

děti, učitel/učitelka, kamarád/kamarádka, manžel/manželka

23.5.4 Z následujících slov vytvořte věty:

Minulý pátek – jet – kamarád – Brno – vlak

Minulý pátek jsem jel za/s kamarádem do Brna vlakem.

1. Včera – jet (já) – syn – nemocnice – sanitka

.....

2. Každý den – jezdit (já) – bratr – škola – kolo

.....

3. Minulá sobota - jet (my) – teta – návštěva – Třeboň – rychlík

.....

4. Večer – jít (já) – kamarádka – kino – dobrý film. Jet (my) – tramvaj.

.....

5. Zítra – jet (já) – třída – výlet – autobus

.....

6. Víkend - jet (já) – rodina – Petřín Praha – lanovka

.....

23.5.5 Odpovězte:

☐ čem jste mluvili?	☐ čem byla ta výstava?
☐ čem píšeš domů?	☐ čem jste slyšeli v televizi?
☐ čem jsi mluvil s učitelkou?	☐ čem mluví Ram s Irinou?
☐ čem je ta kniha?	☐ čem mluví pacient s lékařem?
☐ čem byl ten film?	☐ čem mluví rodiče s učitelkou?

23.5.6 Dokončete věty pomocí adjektiv:

Čeština je.....	Počítačový kurz je
Domácí úkol je	Setkání bylo
Život v ČR je.....	Návštěva byla.....
Práce učitele je	Výlet byl.....
Můj kamarád je.....	Výstava byla
Moje rodina je	

Metodika M3**23.5.7 Napište krátké vyprávění.**

- Co děláte tady ve volném čase?
Co jste dělal/a doma?
Jaké jsou vaše koníčky tady a jaké doma?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

23.7 Fráze

Omluva

Dialog 1

Student: Dobrý den. **Promiňte, že jdu pozdě.**

Učitel: Dobrý den. **To nevadí, sedněte si.**

Dialog 2

Student: Promiňte. Nemám domácí úkol. **Zapomněl jsem ho napsat.**

Učitel: **Tak to je problém.** Říkal jsem vám, že musíte studovat každý den!

Dialog 3

Student: Pane učiteli, **bohužel** zítra nemůžu přijít na hodinu češtiny.
Musím jet na konzulát do Brna.

Učitel: **Dobře.** Dám vám text, který budeme číst.

Student: Děkuju. V pondělí určitě přijdu.

Metodika M4

Metodika

Metodika M1:

Textů využijeme k fakultativnímu procvičování slovesa *zúčastnit se* (Čeho jste se zúčastnili? Čeho se chcete zúčastnit?). Téma je určeno pro studenty, kteří opravdu zvládli předchozí penzum učiva. Slovní zásobu vysvětlíme s ohledem na potřeby studentů.

Metodika M2:

Nejdříve procvičíme spojení postupně, tj. *jedu se synem – jedu se synem do nemocnice – jedu se synem do nemocnice sanitkou*. Cvičení může sloužit i k opakování různých typů otázek, např.: *Kam jedete? S kým tam jedete? Čím jedete?* atd.

Metodika M3:

Opět záleží na vyspělosti studentů. Pokud nejsou schopni doplnit věty rozmanitými adjektivy, lektor napíše seznam možných adjektiv na tabuli.

Metodika M4:

Dialogy čteme, memorujeme a nakonec je studenti předvádějí na konkrétních situacích.